

INSETE: Επενδύσεις σε Δημόσιες Υποδομές για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα

Ο ελληνικός τουρισμός, την περίοδο μετά την πανδημία, είναι αναγκαίο όχι μόνο να διατηρήσει αλλά να βελτιώσει το υψηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας που ήδη κατέχει μέσα από την προφορά μιας απρόσκοπτης, βιώσιμης και υψηλού επιπέδου εμπειρίας σε ολόκληρο το φάσμα και το «οικοσύστημα» της τουριστικής αλυσίδας αξίας. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, απαιτείται ένα σύνολο δράσεων όπου, μεταξύ άλλων, η ενίσχυση των υποδομών και μάλιστα προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας θα διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο.

Στο πλαίσιο αυτό, το Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (INSETE) πραγματοποίησε μελέτη για τις: «Επενδύσεις σε Δημόσιες Υποδομές για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα». Στη μελέτη παρουσιάζεται μία καταγραφή δημόσιων έργων, που οι άμεσα ενδιαφερόμενοι του τουριστικού τομέα θεωρούν κρίσιμα για την αναβάθμιση της λειτουργίας των τουριστικών προορισμών και συνεπώς απαραίτητα για τη διατήρηση και βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς τους. Επίσης, αναδεικνύεται μια σειρά από «εμβληματικά-κορυφαία» προτεινόμενα έργα, με βάση μια σαφή διαδικασία αξιολόγησης της δυναμικής του τουρισμού στην περιοχή, της ωριμότητας του κάθε έργου και των αναμενόμενων ωφελειών για τη βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας. Οι προτάσεις για τη δημιουργία και βελτίωση κρίσιμων για τους προορισμούς δημόσιων υποδομών, βασίστηκε σε εκτενή πρωτογενή έρευνα μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου στα μέλη του ΣΕΤΕ, σε συνεργασία με την GBR Consulting. Η μελέτη δεν καλύπτει θεματικές κατηγορίες δημοσίων υποδομών όπως είναι οι υποδομές ψηφιακής τεχνολογίας, η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, οι υποδομές ενέργειας, κλπ.

Σύμφωνα με τα ευρήματα της μελέτης, απαιτούνται κυρίως, δημόσιες επενδύσεις σε υποδομές που στοχεύουν σε ενίσχυση της συνδεσιμότητας, της εμπειρίας πρόσβασης και μετακίνησης, τη λειτουργία συνολικά του προορισμού, την προσέλκυση νέων επισκεπτών, τη βελτίωση της τουριστικής εμπειρίας γενικά, τη δημιουργία νέων εμπειριών, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και έργα με μεγάλη και πολλαπλασιαστική επίδραση.

Τα προτεινόμενα έργα καλύπτουν το σύνολο των περιφερειών της χώρας, ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε μιας. Στον κατάλογο έργων περιλαμβάνονται δημόσιες επενδύσεις σχετικές με:

- Αεροδρόμια: Αναγκαίες αναβαθμίσεις, επεκτάσεις και εκσυγχρονισμοί υποδομών
- Λιμάνια και μαρίνες: Αναβάθμιση τουριστικών λιμένων, αξιοποιήσεις λιμανιών, επεκτάσεις και αναβαθμίσεις λιμενικών υποδομών και μαρινών, δίκτυο τουριστικών λιμένων, κλπ.
- Στοχευμένες παρεμβάσεις / επεκτάσεις του οδικού δικτύου και έργα οδικής σήμανσης και ασφάλειας
- Έργα διασύνδεσης μεταφορικών μέσων: π.χ. διασύνδεση αεροδρομίου Θεσσαλονίκης με μετρό Θεσσαλονίκης, διασύνδεση αεροδρομίου Αθηνών με λιμένα Λαυρίου κ.α.
- Έργα κοινής ωφέλειας όπως επάρκεια ύδρευσης, διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων, αναμόρφωση και προστασία παραλιακών μετώπων, προστασία ακτών από την διάβρωση, αντιπλημμυρικά έργα, υπογειοποίηση καλωδίων, κατ' αρχάς στους παραδοσιακούς οικισμούς
- Έργα ενίσχυσης εμπειριών όπως η δημιουργία δικτύου μονοπατιών, περιπατητικών και ποδηλατικών διαδρομών, καθώς και βελτιώσεις σε αρχαιολογικούς χώρους και πολιτιστικά αξιοθέατα

«Εμβληματικά-κορυφαία» έργα

Πέρα από τις πολυσχιδείς ανάγκες σε υποδομές στο σύνολο της χώρας, ορισμένα προτεινόμενα νέα έργα έχουν ενδεχομένως τη δυνατότητα να αποτελέσουν «εμβληματικά-κορυφαία» έργα για την ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού.

Τα νέα έργα που προκρίνονται μέσα από την αξιολόγηση στη μελέτη έχουν ως εξής:

-**Μητροπολιτικό συνεδριακό κέντρο στην Αθήνα** για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού μεγάλων συνεδρίων και την καθιέρωση της Ελλάδας ως σημαντικού διεθνούς συνεδριακού προορισμού.

-**Παράκτιο μέτωπο της Αθήνας:** αναμόρφωση του παραλιακού μετώπου της Αττικής, ώστε να βελτιωθεί η εικόνα του προορισμού και να εμπλουτισθεί το τουριστικό προϊόν της Αθήνας, επιτρέποντας την αύξηση της διάρκειας παραμονής των τουριστών και της δαπάνης τους.

-**Αναβάθμιση τελωνειακών σταθμών στα σύνορα με Βαλκανικές χώρες** για διευκόλυνση της εισόδου των τουριστών και τη βελτίωση της εικόνας της χώρας.

-**Μετατροπή της Ρόδου σε αειφόρο προορισμό**, σε συνδυασμό με την βελτίωση του οδικού δικτύου, ώστε να ανταποκριθεί στις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς και να αποτελέσει πρότυπο για την υπόλοιπη Ελλάδα. Το έργο αυτό έχει μακροπρόθεσμο ορίζοντα και απαιτεί τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενός απαιτητικού επιχειρησιακού προγράμματος και περιλαμβάνει ενδεικτικά ενέργειες διαχείρισης απορριμμάτων, μείωσης ενεργειακού αποτυπώματος, ηλεκτροκίνησης των ΜΜΜ, εξοικονόμησης ενέργειας κ.α.

-**Βελτίωση της οδικής σήμανσης** ώστε να διευκολυνθούν οι ταξιδιώτες-περιηγητές με απώτερο στόχο την μείωση της εποχικότητας και την αύξηση των τουριστικών ρευμάτων προς λιγότερο πολυσύχναστες περιοχές.

-**Χώρος στάθμευσης τουριστικών λεωφορείων στην Αθήνα** ώστε να αποσυμφορηθεί η κυκλοφορία κατά τις περιόδους αιχμής.

-**Ανάπλαση ΔΕΘ** για την προώθηση του MICE στην πόλη της Θεσσαλονίκης και τον εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων city break που προσφέρει η πόλη.

-Το **υφιστάμενο αεροδρόμιο Ηρακλείου** χρειάζεται ολοκληρωτική ανακαίνιση για τη σωστή εξυπηρέτηση των πολλών επισκεπτών της Κρήτης, μέχρι την ολοκλήρωση του νέου αεροδρομίου στο Καστέλι.

-**Προστασία ακτών από τη διάβρωση**

-**Κατασκευή νέου λιμανιού στη Σαντορίνη**

Όπως τονίζεται και στο πρόσφατο «Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία» (Έκθεση Πισσαρίδη): «Ο εμπλουτισμός και η αναβάθμιση του ελληνικού τουριστικού προϊόντος απαιτούν συντονισμένες δράσεις από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς. Ένα σύνολο δράσεων αφορά την ενίσχυση των υποδομών, κυρίως στις μεταφορές αλλά και στην ενέργεια, την ύδρευση, τη διαχείριση των απορριμμάτων κ.α. Η ενίσχυση των υποδομών μπορεί να συμβάλει σημαντικά στις αναπτυξιακές προοπτικές του τουριστικού τομέα, καθώς και στην ποιότητα ζωής των μόνιμων κατοίκων». Τα περισσότερα από τα προτεινόμενα έργα αφενός συνάδουν σε πολύ μεγάλο βαθμό με τις προτάσεις της παραπάνω Έκθεσης και αφετέρου ικανοποιούν τα κριτήρια της αειφορίας -συχνά σε συνδυασμό με ενέργειες για ψηφιοποίηση- και συμβάλλουν στη δημιουργία ενός αναβαθμισμένου, εξωστρεφούς, ανταγωνιστικού και βιώσιμου πλαισίου ανάπτυξης, ειδικά για την ενίσχυση του τουρισμού και γενικότερα του συνόλου της οικονομίας. Για τον λόγο αυτό εκτιμάται ότι πληρούν τα κριτήρια για να ενταχθούν στα ευρωπαϊκά προγράμματα χρηματοδότησης των αμέσως επόμενων ετών, όπως είναι το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και το νέο ΕΣΠΑ.